

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politični i
kulturni tjednik.

MURAVIDEK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkisevci, 1925. október 25.

Broj 42. Szám.

Kmet — plácsaj!

Csi sze dácsa v neprimernoj visini predpisuje, ali pobéra, je velika krivica narejena i tó v prvoj vrszti — za kmeta. Kak sze dácsa razdeljava na poedine sztanove, tó nam je niti praviti nepotrebno, ka je pri toj priliki kmet najbole prizadeti. 'Ze pri osznávlanyi dácsni zákonov nema kmet zaszebe zagovornika, kak pa bi ga mogo i meti pri nametávlanyi, csi — ka je zató potrebno, — szredsztév, je má vrokáj kapitalizem, industriji, bankokráti i bükratizem. Ka bi sze naszprótno godilo, nema dokázov, csirávno bi kmetovje mogli poiszkati dácsne vrelce tiszte, steri szo dnesz esce za sursó jávnoszt, sa obcsni interest zatajeni, le'zijo kak mrtev kapitál, ki pa bi za obcsni naprédek tak prevecs za ponúcati potreben búo.

Poljedelsztvo, kak vecsina dr'zi gori dr'zavo i tó z szvojm tézko pridelaním dácsé penezom. Nevtajívo je tó potrebno, obsztoj dr'zave je odviszen szamo i edino odtoga, vendar pa predocsmi moremo meti vszigdar tó, ka tisztoim 'zivincseti moremo polagati to najbógsó krmo, ki doszta vozi i doszta trpi. Pritom prigodjený moremo rávno tisztoja kmeta najbole podpérati, ki je tak najbole obtercseni, da naj za prisesztnoszt neopesa. Míszlimo pa, — i csútimo, — ka sze tomi rávno naszprótno godi v nasem dr'zavnom vértúvanyi. Nê ka bi sze szmilúvali nad tisztim kmetom, ki je 'ze itak pretercseni, nego ga za bogatoga imenújejo, steri sze je dnesz 'ze preci nanogé posztavo, ergo léko plácsa, bremeni noszi léko. Tak je pravo minister za trgovino, gda je v obrambo vzeo industrijo i gda je erkao ka za vsze privózeno blágo naj sze carina podigne. Mogócse pride-mo dotoga, ka za edno 'zelezno plú'zno glavó mo telko carine mogli plácsati, kelko sze na ednom plúgi zemlé na leto pride-la. Pravo je túdi i financ minister, ka je Slovenija bogata i rodovitna, ona léko plácsa dácsó, kmet ki je 'ze dnesz nanogáj naj sze mocsné obdácsi, ár penezé za bojnszke príprave trbê. Na ja i ka vecs?

Dácsó povéksati, carino * na

vsze blágo navrcsti, túdi i na tiszto najbole, ki sze v nasoj dr'zavi niti nedela i nenájde. Vsze tó pa na tisztoja kmeta, ki 'zerbé za trí jezero koron tá datí je prisziljeni, steroga krava i bék nema vrédnosztí, i z-dácsóv je obklajen 'ze itak, kak saharaska gambela z-terhom. I tó je pravo tiszti minister, ki sze netrúdi natom, naj bi nasa psenica z-falésóv foringov prisla v Bécs kak pa Amerikanszka, ár je pa za nász Austria edini odjemálec.

Nê, nekrívimo direkt toga ministra, zakaj kaj táksega gucsati more. Té gucs szo nyemi na vúsztá nase dácsne uprave dalé té, gda szo lajnszko leto ednosztosészdesztét procentov vecs dácsé dáli v dr'zavno gaszo, kak pa bi popravici Slovenija dúzna

bíla dati. Nê szmo pravli natom meszti vecskrát, ka szo sztem szebi postenyé, dácsnikom pa te'zave narédili za prisesztnoszt? Nê szmo pravli natom meszti, ka je sztem Slovenija za drúgo leto dála podlago za vékso ob-dácsénye? I ovo, nasa trditev sze je potrdila, zdaj naj szamo noszi bremen „bogata“ (v kaményi!) Slovenija! Csi szo pa szlovenszke dácsnike nê milúvali, szlo-venci zakaj bí mülivao szlovence szrbijánc. I tak je dobro, zakaj sze delajo razlike med národnosztmi, csi nász v ednoj dr'zavi vsze ednáko té'zi. Szamo kama príde pólszski delavec, ki je pri szvojoj neorganizéranosztí na vsze potrpívoszt obszójeni. Jeli naj li plácsa, dokecs má kaj ...

A locarnoi egyezmény a német minisztertanács előtt.

A locarnoi német delegáció vasárnap délután tért haza különvonaton. A fogadtatás rendkívül meleg volt. Luther kancellár a német birodalmi kormány hétfői minisztertanácsán beszámolt a locarnoi konferencia lefolyásáról, Siresemann külügyminiszter pedig részletesen ismertette a parafált biztonsági és döntőbírósi szerződéseket. A minisztertanács hétfői ülésén még nem döntött a locarnoi egyezmények elfogadásáról.

Csak a német fajvédők és a szovjetsajtó elégedetlenek

A német nacionalisták vasárnapra gyűlést hívtak össze, amelyre nagy számmal jöttek el a fajvédő szövetségek. A szónokok azt hirdették, hogy nemzeti szempontból nem lehet eléggé kárhóztatni a locarnoi egyezményt, a német birodalmi kormány a paktumkonferencián nem óvta még Németország becsületét és méltóságát, sőt ellenkezőleg, önként lemondott német területekről és németajku népmilliókról, te-

hát irgalmatlan harcot kell kezdeni a kormány ellen Locarno miatt.

Moszkvai jelentés szerint a szovjetsajtó fel van bőszülve Locarno miatt. Az Izvesztija és a Pravda arról ír, hogy a paktum konferencián megpecsételt egyezség az angol politika győzelme és a biztonsági szerződések magukban rejtik a jövő konfliktusok megérlelt csiráját.

A németek remélik, hogy Togot és Kamerunt visszakapják

Az United Press az angol és az amerikai sajtónak egy berlini jelentést bocsátott rendelkezésére, amely állítólag a hivatalos német körök nyilatkozatain alapszik. A közlemény szerint, amely angol politikai körökben meglehetősen feltűnést kelt, az amerikai távirati ügynökség berlini képviselőjének azt mondták, hogy Németország illetékes tényezői most már biztosan számítanak arra, hogy a hatalmak mielőbb átruházzák a mandátumot Togo és Kamerun fölött Németországra.

Mussolini testőrei Locarnóban megverték egy francia ujságirót.

A locarnoi Piazza Grande árkádjei alatt szombatn kinos incidens folyt le, amely némiképpen megzavarta a külügyminiszterek konferenciájának nyugodt és méltóságteljes külső impreszsióját.

Az árkádok alatt Mussolini testőrségéhez tartozó fasiszták megállították a párisi L'Oeuvre Locarnoba küldött tudósítóját és megkérdezték tőle, ő irta-e lapjába azt a cikket, amelyben a Mussolini szállásául szolgáló Villa Farinellit őrző feketeingesekről azt állította, hogy sötétképű akasztó-

fatipusok. Az ujságíró igennel válaszolt mire az egyik fasiszta kétszer arculütötte.

Az incidens a konferencia résztvevői körében kinos feltűnést keltett.

Je vsze mogócse?!

Szrécsali szmo sze z ednov goszpóv pri spítáli v M. Soboti, v Kolodvorszkoj vilici, ki je sztála zvred na nóvo kanalizéranoga kapála i sze csemerila, glaszo dávala znaménye szvo-

jim csemérom. Na edem moment szmo z-szame radovédnosztí sztanoli za nyé hrbtom, naj csújemo, ka sze tá goszpá tak glaszo csemeri, ali kak sze 'ze po prósztom právi, zakaj szi glaszo premisláva. Vendar bi nê vúpala tákse recsi glaszo povedati, csi bi znála, ka jo sto csúje. Mogócse pa táksega hípa zvê cslovek tó právo isztino, csi sze nyemi táksa prilika znájde. Koncsno povedati scsémo tó, ka je tá goszpá prevecs—prevecs bíla razburkana zavolo tisztoja kanála, tam pri spítáli, v kelko szmo z-nyé glasznoga premislávanya konzekvértati mogli. Ponávlati nescsemo i niti nemremo tiszte recsi, kakse je nílaca ona goszpá zavolo szmrdécse, tam v kanáli sztojécse vodé, ali ka je te 'ze. Na vsze formo je prekúnóla escse i tisztoja, ki je tó obrpvm napré prineszao, ka naj toj, z-spítála pridócsój szmrdécsoj vodé trdi fundament dájo naréditi záto, ka naj zdá naveke tam sztoji. Prvlé je dönok zemla szpíla tó szmrdécso vodó, pri tak dúgoj szuhócsi, ali zdá, zdá pa more nász vsze tam v blízini bivajócsé tá szmrdúla v kolero szprávití ... Doszta vecs je túdi gucsala, vendar szi pa cslovek vsze nemre zapómniti. Ka je doszta isztine, toda isztino méla, odtoga niti gúcsali nemo. Ár csi ednók kaj táksega narédi edna komisziya, ali ravnitelsztvo, te naj nedá tam sztáti za vécsnoszt tiszto nezdra'vo vodó, nego jo naj dá odvpeleti v varen kraj.

Puconszke ev. gmajne solszki szvét, naszprótno k gmajne obcsnómi gyűlési i naszprótno szklepom poedini zainteresszerani obcsin, je vszedno prineszao szklep, da sze trétíj razréd vpeleti príporócsa. Vendar nieden kulturen cslovek próti razszúrtívi solszta nemre bidti, zamerkatí pa moremo, ka je razszúritev solé na gmajne sztroske té, gda je podrzávlánye söl na horizonti, nedopúsztlívo i nenamesztó. Tó szo gotoví' csiniti szamo táksi lúdjé ki z-toga szebicsnosztí zahrhten cíl májo. Gmajna, tóda zainteresszerani obcsin malenkoszt, ki 'ze itak stírisztó procentov za dvá razréda doklád plácsúvati szo prisziljene, nemre trpeti, da bi za trétíj razréd primerno pá dvészto procentov plácsúvale. Csi jeszte dúsnavészti, od stere sze telko predga, te kaj táksega csiniti neszmé i nemre. Vendar pa znati tó túdi moremo, ka je solszki oddelek Puconszke gmajne od té gmajne nê zadóbo punomócs, záto escse pocsakati moremo szrezkoga poglavársztva (solszki oddelek) neprisztranzsko ova'zúvanye, gledócs toga szklepa ki je za gmajno szamo té pravomocsen, csi ga gmajnszki veliki gyűlés (ali presbiterium) odobrí. (Glej Ev. cerk. usztave I. §. 11. i szamorazmete predpisze z zacsétkom od fundamentoma zákonov.)

Ka sze je escse zgódilo napácsnoga na tom gyűlési? Brezi inspektora je búo dr'zani gyűlés, ár ga — po zákonu — nega, ki pa po zákonu je uradoma kotriga vszákoga oddeka. Pa ka vecs? Frtao-jétne gmajnszke racsúne szo túdi tú csteli gori, tak da bi tó kaksí viséji faktor búo gmajne. — Na ja, vem gmajna má z-koj plácsa ...

Egy egész falu elítélve.

Az 1923. évi csendőr támadás eredménye. — 30 évi börtön és 2 évi fogház.

A maribori törvényszék tanácsa előtt páratlan jogi esemény folyt le a múlt hét csütörtökjén, azaz okt. 15-én. Gornja Bistrica 27 polgára állott a tanács előtt, súlyos testisértésből származott halál, súlyos testisértés és az államvédelmitörvény és hatósági közegek elleni erőszak vádjával. Már ez év júniusában kellett volna a vádlottak ügyét az esküdszék előtt tárgyalni, mégis a bizonyítás kiegészítése végett, elhalasztatott s az ügy most a törvényszék tanácsa elé került. Ámbár emlékeztet az az érdekes prekmurjei esett, mely oly hosszadalmasan húzódott, mégis röviden leírjuk:

1923-ban szökött meg a börtömből Balazsics János ottani gazda fia, kit a csendőrség a legnagyobb erőfeszítés mellett sem tudott kézre keríteni. Egy napon Antolin Anna bistricai földmívelő csernoscei korcsmában azt meséli, hogy Balazsicsot most könnyű volna elfogni, mert szülei házában a szénapadláson tartozkodik.

Postružnik Jozsef csendőrsparancsnok, ki ezt hallotta, elmesélte két csendőrtársának Sever Alajos és Krump Antalnak, ki mindnyájan még ugyanazon este civil ruhába öltözködve G. Bistricára mentek, magukkal csak szolgáló revolvereket vittek. A nagy sötétségben azonban eltévesztik a házat s Kressler udvarába tévedtek be, hol a mellette lévő és Kuzma tulajdonát képező istállót vették körül. Postružnik a padlásra mász, villanylámpájával megvilágítja a padlást s már is valamit észrevesz és int a kollegáinak: „Pszt! megvan!” Ebben a pillanatban valakit leugrani látott a padlásról, Postružnik utánna veti magát, de már e pillanatban az udvart teletömve a

falu embereivel látják. Egyszerre csak elküldtja magát valaki »Ti jövények mit kerestek itt.« Még mielőtt a csendőrség revolverét használhatta volna a nép rájuk támadott, a csendőröket úgy agyba—föbe vert, hogy mindannyiukat azután szekérre rakva a községbíró kommandoja mellett »diadalmenetként« állítottak a D. Lendavai bíróság elé, hol bejelentettek, hogy csendőr tolvajokat hoztak, kik az éjjel rabolni akartak. Postružnik sebeibe a kórházba szállítás alatt belehalt, másik kettő pedig odaadó ápolás mellett felgyógyult.

Az ügynek tárgyalása f. hó 15-én lett megtartva nem az esküdszék hanem a törvényszék vádtanácsa előtt, mely hosszú tanácskozás után meghozta ítéletét, mely összesen 30 évi, börtön és 2 évi fogházra a következőképpen szól: Borovics György 3 évi, Kreslinán Rudolf 3 évi, Tkálec István 2 és fél évi, Kolenko András 2 és fél évi, Horváth István 2 és fél évi, Tkálec István 8 hónapi, Tkálec Mátyás 8 hónapi, Bucsko Mátyás 1 és fél évi, Tkálec József 1 és fél évi, Györek József 1 és fél évi, Gorics 8 havi, Horváth István 8 havi, Bucsko Kálmán 8 havi, Bucsko Dániel 8 havi, Goricsán Ignác 8 havi, Spiclin János 8 havi, Bernyák Mihály 1 és fél évi, Zvér Márton 1 és fél évi, Zsálíka István 8 havi, Bucsko István 9 havi, Lebar József 8 havi, Horváth Ignác 1 évi súlyos börtönre és Rebrics István 6 havi, Balazsics János 8 havi, Cigány József ifjút 6 havi és id. Cigány Józsefet 8 havi szigorított fogházra.

Az elítéltek az ítélet ellen semmiségi panaszt emeltek, a magas ítélet ellen pedig fellebeztek.

Németország, Belgium és Franciaország nem támadhatják meg egymást.

Hétfőn este, a birodalmi kormány minisztertanácsa után nyilvánosságra hozták a locarnói egyezmény és a rajnai paktum szövegét.

A locarnói konferenciáról szóló jegyzőkönyv többek közt a következőket tartalmazza:

A német, belga, angol, francia, olasz, lengyel és csehszlovák kormá-

nyok megbízottai, akik október 5-től 16-ig Locarnóban üléseztek, hozzájárulásokat adják ahhoz a tervezethez, amelyet a konferencia különféle szerződések és egyezmények formájában kidolgozott és amelyek egymással a legszorosabb összefüggésben vannak. Ezek a szerződések és egyezmények a következők:

A Németország, Belgium, Franciaország és Olaszország közötti döntőbírósi jegyzőkönyv.

A Németország és Lengyelország, valamint Németország és Csehszlovákia közötti döntőbírósi egyezmény.

A résztvevő államok képviselői megegyeznek abban, hogy 1925 december 1-én Londonban összeülnek, hogy az okmányokat formailag is aláírják.

A francia külügyminiszter közli, hogy Franciaország és Lengyelország valamint Franciaország és Csehszlovákia Locarnóban szintén egyezmény-tervezetet készítettek elő, hogy kölcsönösen biztosítsák egymásnak a locarnói szerződésekből származó eredményeket.

Ezeket az egyezményeket a Népszövetségnek letétbe helyezték, az érdekeltek azonban azokról egy-egy másolatot kaptak.

A brit külügyminiszter azt indítványozza, hogy a német kancellár és

a német külügyminiszter által a Népszövetség alapszabályai 16-ik szakaszának tisztázása ügyében felállított kérdésekre adandó válaszképpen a jelen tervezethez csatolt külön melléklet a fenti okmányok aláírásával egyidőben megküldessék a német kormánynak. A konferencia ezt a javaslatot elfogadja.

A konferencia képviselői végül annak a szilárd meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy a fenti szerződések életbelépése nagy mértékben hozzájárul az összes nemzetek között észlelhető feszültség megszűnéséhez és hogy ezek a szerződések a legjobb eszközt képezik annak, hogy a népszövetési alapszabályok 8-ik szakaszában lefektetett lefegyverzés valóban megtörténjék. E szerződések kötelezik az aláíró feleket arra, hogy a Népszövetségnek a lefegyverzés végrehajtására irányuló munkáját teljes erejükkel támogassák.

A kínai katonaság feltartóztatta az amerikai vámdelegáció vonatát.

Csang-Cso-Lin és Feng-Ju-Siang között kitört ellenségeskedés egész Kínában nagy nyugtalanságot keltett. A tartományokban mindenütt lázas háborus készülődés folyik, a polgárháború minden pillanatban lángborítja a hatalmas birodalmat.

A feszült atmoszférában az idegenellenes mozgalom ismét erőre kapott. Az amerikai delegációt, a mely a nemzetközi vámkonferenciára utazott, Suhov közelében fegyveres irreguláris csapatok feltartóztatták. A fegyveres felkelők a vonatot kényszerítették, hogy

térjen vissza Sanghajba. Közvetlenül Sanghaj előtt aztán újabb baj érte az amerikai delegációt. Katonák állították útját a vonatnak, felugráttak a kocsikba, megfenyegették a külföldi utasokat és megtiltották a mozdonyvezetőnek, hogy útját tovább folytassa.

Az amerikai követ Pekingben a kínai központi kormánynál tiltakozást jelentett be és követelte, hogy fegyveres erővel biztosítsa az amerikai delegáció számára a bántatlan utazást Pekingig.

Glászi—H i r e k.

— Gornja Bistrica. Nasi vescarje, po racuni ji je bilo 27, szo 15-ga oktobra v Maribori vsi navkupar na 30 let voze i 2 letnetemlice obszojeni. Po imeni szo szledisce bili obszojeni: Borovics György 3 leta, Kreslin Rudolf 3 leta, Tkálec Stevan 2 pa po leti, Kolenko András 2 pa po, Horváth Stevan 2 pa po, Tkálec Stevan 8 meszecov, Tkálec Mátyás 8 meszecov, Bucsko Mátyás 1 pa po leta, Tkálec Jozsef 1 pa po leta, Györek József 1 pa po leta, Gorics 8 meszecov, Hor-

váth Stevan 8 meszecov, Bucsko Kálmán 8 meszecov, Bucsko Dániel 8 meszecov, Goricsan Ignác 8 meszecov, Spiclin János 8 meszecov, Bernyák Mihály 1 pa po leta, Zvér Márton 1 pa po leta, Zsálíka Stevan 8 meszecov, Bucsko István 9 meszecov, Lebar Jozsef 8 meszecov, Horváth Ignác 1 leto te'zke voze in Rehrics Stevan 6 meszecov, Balazsics János 8 meszecov, Cigány József mlájsi 6 meszecov in sztarési Cigány József 8 meszecov poostrene voze. — Strofani szo zavolo

A kit nem ismertek.

Irta: HAJNALKA.

Juliette kikönyökölt a hajó ablakán. Ugy örült, hogy a nap rásütött. Ugy fázt, olyan beteg volt lélekben, testben.

Ki volt Juliette? Egy megtört szép asszony. Egy nő, a kitől az ifjúság már-már tűnőben van, és a ki alig volt fiatal. Egy nő, a ki arra van hivatva, hogy szeressen, és a ki meg fog halni anélkül, hogy ismerné a szerelmet.

De hát lehetséges ez? Juliette maga sem hiszi; szép fejét lehajtotta kis puha tenyerébe és bámult hosszasán ki a habokba. Hogy mit nézett, maga sem tudta. Talán azt kereste, mi van ott lenn a vízfenéken, a hol úgy örvénylik a hab? Talán sejtette lelke, hogy ott is egy rejtélyes világ van, eltemetve mélyen, hogy senki se lássa, olyan mélyen mint az ő szívében az a rejtélyes világ, a mit még

senkisé ismert ki, s melylyel ő maga van legkevésbé tisztában.

Szegény Juliette! Ő maga sem tudta mit akar. Csak azt érezte, hogy vágyik valami ismeretlen boldogság után. Hogy valami olyan üres, olyan betölthetetlen szíve körül. Hogy mi lehet az, maga sem tudta, Csupa ellentmondásokból állt egész lénye. Érezte, hogy forró szíve van, és egész életében senkit sem szeretett. Elborult miként az ég, és sirt, anélkül, hogy okát sejtette volna. De elég volt egy nap-sugár, hogy kedvre derítse, hogy örüljön, kacagjon, miként csak gyermek képes.

Szerette az embereket, de az első kis csalódásra, a mely érte részükről, mélyen és szívéből megvetette őket. Voltak órák, mikor örült az életnek, vidám volt, mulatott, kacagott velők, majd hirtelen elkomorodva sötét élet-unalommal zárkozott magányába.

Ilyen órái vannak most is. Ábrándai oly merészek, oly nagyszerűek hogy az élet azokat sohasem fogja beváltani. Olyan tökély, a minőről ő

álmodozik, nem létezik. Érti, tudja ezt ő maga is. Ez teszi lehagolttá és szívét mély csüggedés fogja el.

Csak egy órája még, hogy a B...i kikötőből utra keltek Éppen akkor jött fel a nap. Gyönyörű tavaszi reggel volt. A Duna hajjai szelíden himbálóztak. A legpompásabb gőzös várta a kis propellert hűgy személyeit tova szállítsa.

És minő szerencse, a kapitány férjének egyik régi barátja. Szívélyesen üdvözlök egy-mást, és örömlük nagy e nem várt viszontlátás felett. A két barát kezét fog, míg Juliette fáradtan int nagy, bágyadt szemével. Hisz ugy nem szereti ha háborgatják. Ez az ember terhére lesz, tudja jól, ha minden barátságos kérdésre egy-egy hideg mosollyal felel.

Bizonyosan untatni fogja az egész uton. Juliette jobb szereti a gondolkozást, mint a léha fecsegést, s szinte boszus erre az alkalmatlan jóbarátra. Ime egy ismerős, a kire semmi szükség sem volt!

Azonban, ha csak goromba nem akar lenni, el kell fogadnia a kapitány kíséretét, ki udvariasan karjára fűzi hogy külön kis kabinjokba vezesse.

Robert kapitány kedves ember. Csupa vidámság, csupa derű: Ő kérdez és felel, ő kacag és mulat. Észre sem veszi Juliette közömbös, hideg tekintetét. Örül a szép időnek, a rég nem látott, kedves jó barátának, a pompás utazásnak, Juliette szép szemeinek, s lsten tudja még mi mindennek.

Juliette sohasem látott még ilyen embert. Hisz ez egy bolond, szelíden szólva, egy hóbortos ember. De csupa tűz, csupa szenvedély. Nem tagadhatja meg magától, hogy ne csodálja. De azután bele is fárad a sok figyelembe terhére van a sok bók, mikkel Robert kapitány elhalmozza. Bókot mond kis gunyos ajkaira, nagy, sötét szemeire s a legparányibb kis kezekre, minőket valaha látott. S mindezt az első órában egy perc alatt.

(Folyt. köv.)

znánoga dogodka z leta 1923 gda szo v civil oblecsene 'zandare tak zbili, ki szo z vóze odszkocsecsega Balažics Jánosa szlédli, ka je mednyimi edem 'zandar ranam podlegao ovi szo pa težko ranjeni bili.

— Kmetijszko društvo podružnica v M. Soboti bode 8-ga novembra 1925. obdržala svoj réden létai gyűlés ob 11 vőri predpoldnévom v hoteli Dobrai. Poszebna pozványa nebodo razposilana, záto szi vszaki naj te termin zamerka i pride vu szvojem interessi tocsno.

— Tűz. Salovci községben f. hó 14-éről 16-ére virradó éjjel, 12 órakor kigyuladt Zsupanek Istvánné tulajdonát képező szalmakazal, mely félelmetesen veszélyeztette a szomszédos épületeket. A nagy sötétség dacára idejében vonult ki a helybeli tűzoltóság, melynek a lakosság részvételével szorgos erőfeszítés mellett sikerült a tüzet lokalizálni s ezáltal a tűz tovább terjedését megakadályozni. A tűz keletkezésének oka ismeretlen, Sem a kazal sem pedig a közeli épületek biztosítva nem voltak. A nyomozás megindult.

— Gazdasági egyesület M. Sobotai fiókjának rendes évi közgyűlése 1925. nov. 8-án d. e. 11 órakor a Dobrai szálló éttermében tartatik meg. Külön meghívók nem lesznek szétküldve, azért mindenki pontosan jelenjék meg saját érdekében.

— „Professor hujszkacs“ című vezércikkünk miatt a lap szerkesztőjét a maribori törvényszék mint sajtóügyi bíróság f. hó 16-án, sajtó útján elkövetet becsületsértés vétsége miatt 500 Din. pénzbírság és a költségek megtérítésében marasztalta el. Igazának tudatában szerkesztőnk az ítélet ellen semmiségi panaszt emelt, s a döntést a hétszemélyes táblától várja (Zagreb).

— Az osztrák buzavám. A Wiener Zeitung közli a pénzügyminisztérium hirdetményét a buzavám megállapításáról. Eszerint a buza a kétszeres és a tönköly vámjá az 1925 október 16-ától 31-ig első időre 100 kilogrammonként 0.70 aranykorona. Ez a vám áll a rozsrá, árpára és zabra és október 31-ike után is érvényben marad.

— Esküvő. Némethy Iduska, — Némethy János nyug. igazgató tanító leánya, — és Klomfár István kereskedő f. hó. 13. án d. u. 3 órakor tartották esküvőjüket a turniscei plebánia templomban. — Családi gyász miatt az ünnepély csak a legszűkebb családi körben folyt le.

— Egyházi hírek. Winter György beltiacei káplán körünkől eltávozik és visszatér a szombathelyi egyházmegye kötelékébe. — Nevezett káplán távozását őszinte sajtóalattal vesszük tudomásul. — Csácsics József érensóci plebános, — ki sulyos szembajával Grácban keresett gyógyulást, — mint örömmel halljuk, már annyira jobban van, hogy állását rövidesen újból elfoglaltatja.

— Felemlik Ausztriában a vasuti menetdíjakat. Az osztrák vasutakon január elsejétől kezdve a személy-

szállítási díjszabást tizenöt százalékkal felemlik.

— Tíz évi orosz hadifogság után hazatért egy bánáti földműves. Mihajlov Dusan szerbeleméri földműves tíz évi hadifogság után most tért haza Oroszországból. Mihajlov 1914-ben esett fogságba és azóta Oroszország különböző vidékein tartózkodott. Hazautazását a varsói jugoszláv követ tette lehetővé, akinek közbenjárására a lengyel hatóságok szállították át Oroszországból Varsóba, ahol jugoszláv utlevelet kapott és azzal tért haza Csehszlovákián és Magyarországon keresztül.

— Megérkeztek vend, német és magyar naptárak. Kaphatók: I. HAHN papirkereskedésében M. Sobota.

— Sztrájkra készülnek az osztrák állami tisztviselők. Az állami tisztviselők fizetésrendezési mozgalma komoly méreteket öltött. A tisztviselőszervezetek november 3-án döntenek arról, hogy sztrájkba lépnek-e.

POLITIKA.

A parlament hosszú szünet után hétfőn d. e. tizenegy órakor ült össze amelyen Pašić miniszterelnök élénk és hallható hangon olvasta fel a teljes számban összegyűlt képviselők előtt a parlament ülészakának bezárásáról s az új ülészak megnyitásáról szóló királyi ukaszt. Ennek megtörténte után a képviselők eljeneztek a királyt. Egyes bizottsági jelentések után a ház áttér a napirendre. Felolvassák a Lukinič volt mininister ellen Thurn-Taxis ügyben kiküldött bizottság jelentését, melynek feldolgozására miután eddig nem tudták az anyagot feldolgozni tíz napi haladékot kért. Hosszabb vita után a ház megadja a haladékot. Az új ülészak napirendjére csak a rokantörvényt tűzték. — A parlament új ülészaka kedden tíz ótöror vesszi kezdetét. Mindjárt áttérnek az új tisztikar megválasztására. Elnökül Trifković Markót eddigi elnököt, első alelnöknek Szubotič Nikola radikálisoktól és második alelnöknek radič-párti Sibenik Sztankot, titkárokkul Bacsinics radič-pártit, Kobasica radikálist Pavlovics radikálist és Zagorec klerikálist választották meg. Politikai körökben mindinkább híre jár, hogy a belügyi-és közlekedésügyi minisiter távozsza befejezett tény Híre jár annak, hogy a megegyezés politikáját folytató Ljuba Jovanović is tárcát vállalna. Ennek még az ellenzék körében is nagyon örülnének. — Radič István felszólította a pártból kivált és disidenssé vedlett Lorkovićot, hogy mandátumáról valjon meg. Lesz-e fogadtatja, — kérdés.

— Ninčič külügyminisiter Ljubljanában találkozott a lokarnói konferenciáról hazatérő Benes csehszlovák külügyminisiterrel, hol a konferencia tárgyát és lefolyását nemkülönben fontosságát beszéltek meg. — Kinában polgárháboru dúl. A forradalmárok elfoglalták Sanghai városát. A forradalmat láthatólag támogatja az orosz vörös uralom. — Magyar parlament keddi ülését melyet Ramsay Macdonald angol minisiter elnök is végighallgatott a kárzatról-nevetséges incidens zavarta meg. Szünet közben Gömbös megfogta Fabián két fülét és megrázta, mire a

Gömböst mellbevágta. (Igazi kultora!) — Francia helyőrség, mely beduinok ellen védte Damaszkuszt, megadta magát, mire a bevonuló beduinok fosztogatni kezdtek. Beiruttal az összeköttetés megszakadt.

SPORT.

HAZENA.

S. K. MURA: T. S. K. MERKUR, Maribor 13:0 (3:0)

V nedeljo dne 18. t. m. gostovali so naše hazenvšice v Mariboru ter so po lepi in fair igri priborile si zelo lepo zmago, nad mariborčankami. Obe družini sta igrata jako lepo in vsled tega je bila tekma jako živahna. Merkur je s svojo igro iznenadil občinstvo in je družina istega igrala svojo najlepšo tekmo. Sodaik g. Šepce iz Maribora dober.

NOGOMET.

T. Š. K. Merkur, Maribor: S. K. MURA 14:0 (7:0).

Naznanjam,

da za mojim možem Resch Dragotinom ne bom plačevala nobenene dolgove. Murska Sobota, 1925. okt. 22.

RESCH KATICA

Nyilatkozat.

Férjemért, Resch Károlyért, semmiféle adósság fizetését magamra nem vállalom.

Murska Sobota, 1925. okt. 22.

RESCH KÁROLYNÉ.

Z-árende sze dá tri léta obsztojecsa zidanca obsztojecsa z 3 hízic, kühnya szpájsz i zvérsztvene hrambe, pri vélkoj ceszti, ki je za vszako trzovino ali obrt pripravna, na vecs lét po fál ceni. Vecs sze zvê pri: LUDVIK FLISZÁR Vrtina ulica 219. (szluga szrez. poglavársztva.)

Vérsztvo,

obsztojecse z-18 mali plúgov zemlé, zidana sztanúványa i vérsztvena hramba, sze oddá vküper ali na parcela. Vecs sze pozvé pri: LAJNSCSEK JOZSEFI v Szúhom vrehí pri Tesanovci.

KINO

v Murski Soboti.

ZA MLADINO DOVOLJENO !!!

V NEDELJO 25. oktobra popold.ob 3., in zvečer ob 8 uri

ČOVJEK BEZ ŽIVACA

Pustolovina u 7 činona.

U glavnim ulogama:

HARRY PIEL

Der Mensch ohne Nerven.

VSTOPNINA: Gornje lože 12 Din., spodnje lože 10 D., in II. prost 5 D. Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

Tržtvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

LJUBLJANA: okt. 23.

100 kg. Psenica—Buza	Din.	290—
» » 'Zito—Rozs	»	205—
» » Ovesz—Zab	»	200—
» » Kukorica	»	180—
» » Proszô—Kôles	»	215—
» » Hajdina	»	250—
» » Szenô—Széna	»	50—80
» » Graj—Bab csres.	»	275—
» » zméšan—vegyes bab	»	200—
» » Krumpli	»	100—
» » Len. sz.—Lenmag	»	500—
» » Det. sz.—Lóherm.	»	1500

BENKO: okt. 23.

1 kg. Bikôv.	Bika	III.	II.	I. prima
Telice	Úszô	7-50	8-—	8-50 9-—
Krave	Tehén	7-50	8-—	8-50 9-—
Teoci	Borju	4-—	8-—	—
Szvinyé—Sertés				10-— 10-50
Mászt l-a—Zsirl-a.				16-50 17-—
Zmôcsaj—Vaj				28-— 35-—
Spê—Szalona				30-—
Belice—Tojás 1 drb.				— 25-—
				1.50

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	55-—
100 Kor. Budapest	= »	0.0785
1 Schil. Becs	= »	7-9370
1 Kor. Praga	= »	1-669
1 lira	= »	2-256

Zürichben 100 Din = 9.21 1/2, sfrk

Amerikanci pozor!

Krasno posestvo, fundus ves novo zidani z 12 plugi zemlje se zavolo preselitve po fál ceni oddá.

Vse natančno se zve pri

RUDOLFU HORVATIC

v KRIŽEVCIH pri LJUTOMERU.

Solszke knige i vszefelé solszke potrebcsesine sze dobíjo na velko i málo pri:

I. HAHN trgovina s papir-jem v M. SOBOTI.

Z-hája vszako nedelo Napreplacilo za fr-
tao leta v domovini: 15 Din. zvân SHS.,
18 Din. v Ameriko 20 Din. Cëna anonc
za 1 cm: med textom i izjave i poszljano
150 Din reklame 1— mali oglasi 0-70 Din.
i dâvdk. Pri vecskrat popuszt.

Rôkopiszi, kis ze ne szhrânijo i ne vrnëjo sze
poslâjo:
Reditelstvo i oprâvnistvo Morszka Krajina
M A R K I S E V C I br. 20. posta MURSKA SOBOTA.
—: Postai cëkovni racun broj 12980. —: —: Postatakarëk számla száma 12980. —: —:

Këziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide
küldendök:
M. Krajina szerkesztôsëg v. kiadôhivatal
—: Postatakarëk számla száma 12980. —: —:

Megjelenik minden vasárnap Elôfizetési ára
negyedëvre belföldön 15 Dinár, külföldre
18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár 1 cm.
kënt: szövegkôzt és nyiltér 1-50, rendes
1—, aprôhirdetés 0-70 Din és az illeték.
Tôbszörinél eagedmény.

GAZDÁLKODÁS.

Mütrágyákról.

(Folytatás.)

Miután ma már területet hektár és ár-
ral jelzik, a mi próbánk is ezen az alapon
történjék. A kísérletet úgy eszközölhet-
jük, ha néhány ár-nyi (1 ár = 100
négyzetméter, 100 ár = 1 hektár, 1
hektár = 10,000 négyzetméter) szán-
tóföldet bizonyos számú egyenlő, lehe-
tőleg hosszú részekre osztunk és eze-
ket különböző trágyaanyagokkal kezel-
jük, a termésekből azután megítélhet-
jük, hogy a használt trágyák közül
melyik mutat legjobb hatást. Az egyes
parcellák legcélszerűbben 5—6 ár na-
gyok és a trágyából 25 ár onként
következő mennyiségek ajánlatok:

1. parc. 10 kg. foszforsav 17.5 kg. káli
2. „ 5 „ nitrogén 17.5 „ káli
3. „ 5 „ nitrogén 10 „ foszf.
4. „ 5 „ nitrogén 10 „ foszf.
5. „ 10 „ foszforsav
6. „ Trágyázatlan

Nitrogén tartalmu trágyának csil-
lisalétrómot vagy kénsavas ammoniakat,
foszforsav tartalmu trágyának szuper-
foszfátot és káli tartalmu trágyának
tömény kalisz oldatot vagy kainitot
használhatunk. Mi a mennyiséget illeti,
6-ára kell 8 kg. csilisalétróm 6¼ kg.
kénsavas ammonium, 6¼ kg. szuper-
foszfát (20% vízben oldható foszforsav-
val) 9 kg. tömény kalisz oldat vagy 35
kg. kainit. A foszforsav trágyázás által
előidézt hatást a 5. számú parcellán
láthatjuk a 6. számúval szemben és a
4. számú parcellán 2. számúval szem-
ben; a kálit a 4. számú parc. fermésé-
ből, a 3.-al, 1-essel szemben az 5.
számúval, a nitrogénét pedig úgy, hogy
a 4. parc. termését az 1., 3.-ét az 5.
parc. terméséből levonjuk. Ily módon
elegendő biztossággal megtudjuk, hogy
a talajból mely tápláló anyagok hiány-
zanak.

Most az egyes trágyanemek is-
mertetésére térünk át, hogy azok gyár-
tását illetve előállítását, összetételét és
alkalmazását illetőleg tisztába jöjjünk.

Szuperfoszfát.

A szuperfoszfát vízben oldható
savanyu foszforsavas mész és kénsavas
mész (gipsz) keveréke. Értéke a vízben
oldható foszforsav tartalomtól függ,
mely a kereskedésbeli szuperfoszfátok-
nál 12—20% változik s úgy állítják
elő, hogy az előbb említett foszforsav
tartalmu trágya anyagokat kénsavval
kezelik. Szuperfoszfát készítésének cél-
ja az, hogy a foszforsav a növények
által könnyebben felvehető alakba
menjen át és hatása gyorsabb legyen.
Mindenesetre a szuperfoszfát értéke és
ára annak csak vízben oldható fosz-
forsav tartalmától függ, hogy az miből

készül, csontszénből avagy más nyers
anyagból-e, teljesen közönyös.

A vízben oldható foszforsavat
közvetlenül nem, vagy csak kis részét
veszik fel a növény gyökerei. Ugyanis,
mihelyest a szuperfoszfát a talaj-
nedvben oldott foszforsavja a föld,
mész, vas vagy agyag részecskéivel
érintkezik, azok elnyelik, t. i. ezekkel
nehezebben oldható savanyu foszfátok-
kal egyesül és így az oldatból kiválik.
De lassanként a szükséglet szerint a
megkötött foszforsavat a szénsav tar-
talmu talajnedvesség ismét feloldja és
így a növénygyökér áthasonlíthatja.

A foszforsav sokszor visszaválto-
zik vagy mint szokás nevezni csak
citromsavban oldhatóvá válik, mely
oldódik bár a talajban is, de csak las-
san, azért hatása is kisebb s értéke-
lenebb is. Függ azért hatása oldható-
ságától, s hogy mily talajban alkalmaz-
zuk. Minden tömött talajnem, így a
puha sárga agyag és márga talajon,
tehát a legtöbb művelt talajnemem
mindig a szuperfoszfátok vízben old-
ható foszforsavja fog legnagyobb és
biztosabb hatással birni. Máskép áll a
dolog a könnyű homokos, lápos és
mészdúsabb talajnemeken, ezen a ne-
hezen oldódó foszfátok birnak előnyvel.
(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Szombori gabonatözsde, mely
csak gabonaneműek értékesítésével fog
foglalkozni, már megnyit. Megjegyez-
dő azonban, hogy mint a novisadi ép-
ügy a szombori tözsdeárak reánk néz-
ve gabonáról nem mérvadó, miután a
sok vihar és jég miatt az ottani termés,
minőségileg a miénktől jóval alul ma-
radt, azért az ára is alacsonyabb.
Ránk nézve — az idén — a ljubljanei
börze mérvadóbb.

**Állami jövedelmek augusz-
tus havi kimutatása.** A pénzügymin-
isztérium hivatalos jelentése szerint az

augusztus hónapban befizetett állami
fogyasztási adók összege 63 millió
894.964 dinár, az állami jogi illetékek
összege 87.940.379 dinár. A kimutatás
szerint az 1925—1926 évi költségvetés
első öt hónapjában vagyis április, má-
jus, június, július és augusztus hóna-
pokban nyolcvankét millió hatszázhat-
vanhárom ezer százhetvenegy dinárral
több fogyasztási adó és jogi illeték
folyt be, mint amennyi a költségvetés-
ben ezen öt hónapra előirányozva volt.

PRODAJA!

Dne 29. oktobra (cse-
trtek) predpoldne ob 8 vôri
iz prôsste rôke bode odâvao
KAREL OSZTERER na szvo-
jem sztanoványi v Murski
Soboti vsze vrszte pohistvo i
vérsztveno skér.

Folyó hó október 29.-én
(csütörtök) d. e. 8 órakór
önkéntes árverésen OSZTE-
RER KÁROLY saját lakásán
Murska Sobotában elad több
ingóságot főleg pedig gaz-
dasági felszereléseket.

Oszterer Károly

Vsáki prâznik, nedelo, četvr-
tek in soboto koncert. Svira
ciganska godba BARANYA.

Minden ünnep- és vasárnap
ugyszintén szombaton és csütör-
tökön koncert. Jâtszik BARANYA.

VELIKA **Meolic** NAGY-
KAVARNA KAVÉHAZ

Od 15. okt. VOZNI RED 1925.

Ormož — Murska-Sobota — Hodoš.

M	M	P	P	P O S T A J E				P	M	P	M
7032	7034	7012	7014					7011	7031	7013	7033
II-III	II-III	II-III	II-III					II-III	II-III	II-III	II-III
—	8.30	10.35	17.42	odh.	Ormož 15, 17	prih.	8.01	—	15.54	20.20	—
—	8.46	10.48	17.55	↑	Pavlovci p.	↑	7.46	—	15.42	20.05	—
—	9.06	10.59	18.06	↑	Ivanjkovec	↑	7.38	—	15.31	19.52	—
—	9.23	11.13	18.20	↑	Žerovinci	↑	7.24	—	15.17	19.27	—
—	9.44	11.31	18.38	↑	Ljutomer trg.	↑	7.04	—	14.57	19.05	—
—	9.48	11.34	18.41	prih.	Ljutomer 17	odh.	7.00	—	14.5	19.00	—
—	13.31	13.31	19.46	prih.	Gornja Radgona	odh.	6.04	—	10.16	16.39	—
—	14.10	14.10	20.20	prih.	Radgona (Radkersb.)	odh.	5.45	—	9.50	15.44	—
—	10.25	11.55	19.10	odh.	Ljutomer 17	prih.	6.38	—	14.28	18.26	—
—	10.56	12.12	19.27	↑	Veržej	↑	6.22	—	14.12	18.05	—
—	11.27	12.29	19.44	↑	Beltinci	↑	6.05	—	13.55	17.34	—
—	11.46	12.43	19.58	prih.	Murska Sobota	odh.	5.50	—	13.40	17.05	—
5.30	13.20	—	—	odh.	—	prih.	—	8.53	—	16.35	—
5.44	13.34	—	—	↑	Pucinci p.	↑	—	8.41	—	16.23	—
6.00	13.50	—	—	↑	Moštjanci-Vaneča p.	↑	—	8.28	—	16.10	—
6.22	14.12	—	—	↑	G. Lendava-Mačkovci	↑	—	8.17	—	15.59	—
6.34	14.24	—	—	↑	Stanjovci p.	↑	—	7.55	—	15.45	—
6.43	14.33	—	—	↑	Petrovci-Križevci p.	↑	—	7.45	—	15.35	—
6.56	14.46	—	—	↑	Šalovci p.	↑	—	7.30	—	15.20	—
7.05	14.55	—	—	prih.	Hodoš	odh.	—	7.20	—	15.10	—

Bauta (trgovina)

z-stela'zami pa sztanüvânyom 2
hi'zi, kühnya, klêt, je na PETANCI
za vö dati. Vecs sze zvê pri:

Nemec Janes

trgovci v MURSKI SOBOTI.

Hallo goszpé i goszpôdje!!

Csi kâ lépoga i modernoga, dob-
roga i po fâl cëni viditi cséte, te
poglednite te nânovése Becs-ke i
Pariz-ke szprotolëtne i létne damske
krscsâke, steri szo zdâ prisli v

trgovino

A. Király M. Sobota

Dobijo sze tüdi po nâiz'zaj cëni:
ti najmodernësi förtoki za goszpé
i deco z druka i z-glotta, nogavice
za goszpé, moske i deco, perilo
za goszpé i goszpôde i vsze vrszte
drobno i krâtko blâgo. Szlam-
nati krscsâki za goszpé od
100— dinarov naprê

A. Király

trg. z krscsâki, perilom i krâtkim blâgom
M. Sobota (Bergerova hi'za)

KRESMA dobro idöcsa, na Pu-
conszkoj ceszti sze
z 1. novembrom 1925
na vecs lét z-ârende dâ. Vecs sze
zvê v kresmi KÜHAR Márkisavci.

Naznánye!

Szpostüvânyom szî dovol-
jüjem naznányati postüvanomi
obcsinsztvi, da szam prevzeo
sztolarszko delavnico od goszpé
vdovice Csiszâr, ki sze v
M. Soboti v Sodni vilici nahâ-
ja i stero bôdem pod

RUDOLF ŠAFRAN

iménom nadale vodo. Opéra-
jôcs sze na szvôjo vszesztran-
szko prakszo, pridoblono v
domacsiji i v zvnisztvi, zagvü-
sam vszâkoga, ka bôdem vszâ-
ko narocsilo z küncsnoga po-
histvenoga ino sztavbenoga
(épület) sztolarsztva zvrso
szkrbno ino po nisziki cënaj.

Pricsâkajôcs postüvanoga
obcsinsztva c. narocsila

z postüvânyom:

Rudolf Šafra

Râvno tam sze gor vzeteta
2 inasa (vajenca).